Směrnice vedoucí katedry psychologie
č. 5/2026

Část I.

Obecná ustanovení

Čl. 1

(1) Směrnici vydává vedoucí katedry psychologie Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích (PF JU) na základě čl. 25 opatření děkana č. 3/2026 o studiu v bakalářských a magisterských studijních programech (dále jen „opatření děkana“).

(2) Směrnice zejména konkretizuje pravidla obsažená v opatření děkana týkající se státní závěrečné zkoušky (dále jen „SZZ“) nebo její části zajišťované katedrou psychologie pro navazující magisterský studijní program Učitelství odborných předmětů se specializacemi.

Část II.

Oborová část SZZ

Čl. 2

Zkouška z předmětu SZZ

(1) Zkouška z předmětu SZZ se může členit na dílčí součásti; ty jsou však hodnoceny souhrnně známkou za zkoušku z předmětu SZZ.

(2) Katedra psychologie zajišťuje tuto zkoušku z předmětu SZZ: KPSY/0Q3 Pedagogika a psychologie.

Čl. 3

(1) Zkouška z předmětu SZZ KPSY/0Q3 (Pedagogika a psychologie) ověřuje kompetence studenta, které získal či rozvinul studiem pedagogických a psychologických předmětů určených platným studijním plánem.

(2) Do zkoušky ústí tyto povinné předměty:

KPEG/0APSK	Analýza pedagogických situací
KPEG/0EPSK	Specifika edukačního procesu na SŠ
KPEG/0UPEK	Úvod do pedagogiky
KPSY/0UPSK	Úvod do psychologie – Vybraná témata z psychologie
KPEG/0PEK1	Pedagogika I – Teorie a metodika výchovných činností učitele
KPSY/0PSK1	Psychologie I – Psychologie osobnosti učitele a jeho interakcí s ostatními aktéry vyučovacího procesu

KPEG/0ODK	Obecná didaktika
KPEG/0PAUK	Praktická agenda budoucího učitele
KPEG/0PEK2	Pedagogika II – Sociální aspekty výchovy a prevence
KPES/0SPEK	Speciální pedagogika
KPSY/0PSK2	Psychologie II – Vývojová psychologie žáka SŠ
KPSY/0TZK	Teoretický základ učitelství
KPSY/0AUPK	Aplikovaná učitelská příprava
KPEG/0PPPK	Pedagogicko psychologická praxe
KPEG/0PRK1	Pedagogicko psychologická reflexe praxe I
KPEG/0PRK2	Pedagogicko psychologická reflexe praxe II

Do zkoušky z předmětu SZZ KPSY/0Q3 neústí žádné povinně volitelné předměty.

(3) SZZ z Pedagogiky a psychologie (KPSY/0Q3) se skládá ze dvou částí konaných u jedné komise. O výsledku zkoušky rozhoduje komise na základě zhodnocení úrovně znalostí, dovedností a postojů prezentovaných v obou částech zkoušky.

1. **Teoretická část – teoretická zkouška z pedagogiky a psychologie**:

   a) student si vylosuje jeden okruh z teoretické části SZZ,

   b) na zpracování písemné přípravy ke zkoušce je 15 min.,

   c) zkouška trvá 15 min.,

   d) u zkoušky prokáže znalosti dané problematiky v souvislostech a interpretuje je ve vztahu k praxi,

   e) studentovi mohou být položeny doplňující dotazy vztahující se k prostudované základní a doporučené literatuře.

2. **Praktická část – obhajoba zpracované analýzy pedagogické situace (dále též analýza) a portfolia**:

   a) Student v termínu, který je určen pro odevzdání diplomové práce (dle harmonogramu příslušného akademického roku), odesílá zpracovanou analýzu na sekretariát katedry psychologie, popř. katedry pedagogiky. Analýzu nahraje na univerzitní úložiště pomocí odkazu zveřejněného na stránkách dané katedry.

      V mimořádných případech může student využít zaslání práce e-mailem, a to na adresu sekretariátu katedry psychologie, popř. katedry pedagogiky. Neodevzdá-li student analýzu pedagogické situace, nesplnil tím stanovené podmínky pro připuštění k SZZ KPSY/0Q3. Podrobnosti ke zpracování analýzy pedagogické situace jsou k dispozici v příloze č. 1. Jeden fyzický výtisk analýzy student předkládá komisi přímo na termínu SZZ.

   b) Na katedře psychologie je následně určeným hodnotitelem vypracováno písemné hodnocení analýzy pedagogické situace, které je studentovi zasláno e-mailem nejpozději 3 dny před konáním SZZ.

   c) Prezentace a obhajoba analýzy pedagogické situace zpravidla trvá 15 min. (u SZZ

student stručně členům komise představí analyzovanou situaci a její řešení, poté následuje rozprava, v jejímž rámci členové komise studentovi pokládají doplňující dotazy).

d) Student u SZZ komisi předloží studentské portfolio, které si vytváří během celého studia. Portfolio obsahuje povinně reflektivní a didaktické materiály z asistentských, průběžných a souvislých praxí, a dále též na praxi zaměřené materiály, které si student vytváří v předmětech pedagogicko-psychologického základu. Součástí portfolia je seznam prostudované literatury. Portfolio může student využít v praktické části SZZ k podpoře prezentace a obhajoby analýzy pedagogické situace. Práce s portfoliem však není samostatnou součástí praktické části SZZ.

(e) O výsledku zkoušky rozhoduje komise hlasováním. Každý přítomný člen komise je povinen hlasovat, zdržet se hlasování není možné. Každý člen komise má jeden hlas. Žádný člen komise nemá silnější hlas ani dodatečný rozhodující hlas pro případ rovnosti hlasů.

(f) Při organizaci a průběhu SZZ se zohledňují potřeby studenta v souladu s příslušnými předpisy a schválenými úpravami podmínek studia a SZZ.

(4) Kritéria hodnocení SZZ:

Zkouška je hodnocena na kvalifikační stupnici: výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl.

Výborně – Student prezentuje hlavní téma a jeho dílčí části (vylosovaný okruh) s porozuměním a správně používá odbornou terminologii. V souladu s teorií vhodně argumentuje a adekvátně reaguje na položené otázky. Teoretické koncepty dokáže efektivně propojit s příklady z (vlastní) praxe. Využívá odbornou literaturu k tématu.

Velmi dobře – Student prezentuje téma a jeho dílčí části (vylosovaný okruh) s částečným porozuměním a odbornou terminologii používá méně často. Ne vždy argumentuje v souladu s teorií, ne vždy přiléhavě reaguje na doplňující otázky a občas potřebuje další otázky k plnému uchopení tématu. Teoretické koncepty propojuje s příklady z (vlastní) praxe částečně, a ne vždy adekvátně. Odbornou literaturu k tématu využívá jen částečně.

Dobře – Student prezentuje téma a jeho dílčí části (vylosovaný okruh) s nízkým porozuměním a neúplně se věnuje jednotlivým částem tématu. Odbornou terminologii používá minimálně a odbornou literaturu jen částečně. Argumentuje v souladu s teorií jen velmi málo, často potřebuje doplňující otázky k pochopení tématu, na které reaguje ne vždy odborně správně. Teoretické koncepty propojuje s příklady z (vlastní) praxe minimálně, a ne vždy adekvátně. Praxi reflektuje povrchně a odbornou literaturu k tématu využívá jen velmi málo.

Nevyhověl – Student prezentuje téma a jeho dílčí části (vylosovaný okruh) bez porozumění, vynechává jednotlivé části tématu, nepoužívá odbornou terminologii ani odbornou literaturu. Nedokáže argumentovat, nereaguje na doplňující otázky, nepropojuje teoretické koncepty s příklady z (vlastní) praxe a uvádí chybné příklady. Odbornou literaturu k tématu nevyužívá. Jeho hodnoty a postoje nejsou v souladu s Kompetenčním rámcem absolventa a absolventky učitelství.

Čl. 4

Tematické okruhy zkoušky SZZ KPSY/0Q3 (Pedagogika a psychologie)

1. **Vývojové období adolescence.** Uveďte teoretické přístupy k adolescenci. Popište žáky v období adolescence na těchto úrovních: vývojové změny, kognitivní změny, emocionalita, autoregulační procesy, vztahy a postoje, identita a morálka, proces individuace a diferenciace.

   Ve vztahu k praxi: Vyberte jednu situaci ze školního prostředí a aplikujte na ni poznatky o vývojovém období adolescence.

2. **Myšlení žáků.** Popište, co jsou schopnosti, dovednosti, inteligence. Vysvětlete základní druhy a teorie inteligence (např. Spearman, Thurstone, Cattell, Sternberg, Gardner). Vysvětlete význam snahy a úsilí pro výkon žáka a uveďte je v souvislosti s psychologickým principem pro vzdělávání: „Přesvědčení žáků o inteligenci a schopnostech nebo způsob, jakým je vnímají, mají vliv na to, jak tito žáci na kognitivní rovině fungují a jak se učí“. Vysvětlete práci s chybou, důležitost zpětné vazby pro učení a uveďte ji v souvislosti s psychologickým principem pro vzdělávání: „Pro učení je důležité, aby žáci dostali jasnou, vysvětlující a včasnou zpětnou vazbu“.

   Ve vztahu k praxi: Uveďte, jak jste pracovali se zpětnou vazbou na praxi.

3. **Učení žáků.** Popište a vysvětlete základní teorie učení (např. behavioristické, konstruktivistické a humanistické). Vysvětlete, jakou roli v učení hrají žákovské prekoncepty a jak můžete navodit kognitivní změnu. Uveďte, jaké dopady má růstové nastavení mysli a jak učení ovlivňuje učební cíle žáků (orientace na porozumění nebo na předvedení výkonu). Při vysvětlení vyjděte z těchto psychologických principů pro vzdělávání: „To, co žáci už vědí, ovlivňuje jejich učení; kognitivní vývoj žáků a jejich učení nejsou omezovány obecnými vývojovými etapami; učení je založené na kontextu a přenos učení do nových kontextů, proto neprobíhá spontánně, ale je potřebné ho usnadňovat“.

   Ve vztahu k praxi: Vyberte jednu výukovou situaci ze školního prostředí a aplikujte na ni vybranou teorii učení.

4. **Jak učitel může pomoci žákům v učení.** Popište, co všechno zahrnuje školní učení žáka a vysvětlete efektivní techniky učení. Vysvětlete, jak učitel může pomoci žákům v seberegulaci při učení, propojte s poznatky o metakognici, motivaci a roli emocí při učení. Popište, jak pracovat s tvořivostí žáků. K popisu a vysvětlení využijte psychologické principy pro vzdělávání: „Osvojování dlouhodobých znalostí a dovedností výrazně závisí na procvičování; seberegulace žáků napomáhá učení a seberegulační dovednosti je možné vyučovat; tvořivost žáků je možné pěstovat“.

   Ve vztahu k praxi: Uveďte, jak jste pracovali s procvičováním učiva na praxi.

5. **Motivace žáků.** Vysvětlete, co znamená motivace, uveďte její souvislost s potřebami a cíli žáků. Popište poznávací, výkonovou, sociální potřebu a potřebu perspektivní orientace. Popište učební cíle a jak jsou spojeny s vnější regulací ze strany učitele anebo vnitřní (sebe)regulací žáka. Uveďte propojení vnější a vnitřní motivace a vysvětlete je v kontextu

psychologického principu pro vzdělávání: „Žáci mají větší radost z učení a dosahují lepších výsledků, pokud je jejich motivace k úspěchu spíše vnitřní než vnější“. Uveďte, jak učitelé mohou pomoci žákům s motivací tím, jakým způsobem nastavují vzdělávací cíle a vysvětlete souvislost s psychologickým principem pro vzdělávání: „Pokud si žáci zvolí za cíl učivo skutečně zvládnout, spíše než podat dobrý výkon, jsou při řešení obtížných úkolů vytrvalejší a zpracovávají informace více do hloubky“.

Ve vztahu k praxi: Uveďte možné diagnostické postupy vedoucí k poznání žákovy motivační struktury a navrhněte postupy na jejich změnu a rozvoj.

6. **Učitelovo vnímání žáků**. Objasněte, jak může učitel svým očekáváním ovlivnit výkon žáka, např. Pygmalion efekt, Golem efekt, vysvětlování příčin úspěchu a neúspěchu, schematizující typizování žáků, paradoxní účinky učitelových motivačních postupů a další. Porovnejte s psychologickým principem pro vzdělávání: „Očekávání, která mají učitelé od svých žáků, mají vliv na to, jaké mají tito žáci příležitosti k učení, na jejich motivaci a studijní výsledky“. Uveďte, jak pracovat s tímto psychologickým principem pro vzdělávání v souvislostech inkluzivního vzdělávání: „Učení se odehrává v různých sociálních kontextech“.

   Ve vztahu k praxi: Vyberte jednu situaci ze školního prostředí a aplikujte na ni vybranou teorii vztahující se k vnímání druhých.

7. **Komunikace učitele.** Popište základní principy efektivní komunikace (např. v koncepci tzv. školy bez poražených). Vysvětlete komunikační bloky, uveďte hlavní zásady aktivního naslouchání, já-sdělení (deklarativní, pozitivní, preventivní, konfrontační) a řešení konfliktů. Porovnejte tyto principy a zásady s psychologickým principem pro vzdělávání: „Interpersonální vztahy a komunikace mají zásadní význam jak pro proces výuka-učení, tak pro socio-emoční vývoj žáků“.

   Ve vztahu k praxi: Uveďte, jaké principy komunikace jste uplatňovali na praxi a jakým úskalím je třeba se vyvarovat.

8. **Wellbeing ve škole.** Představte koncept wellbeingu (včetně fyzické, emocionální, kognitivní, sociální a duchovní oblasti) a možnosti, kterými ho může škola podpořit. Popište ohrožené a traumatizované dítě a jeho behaviorální projevy. Vysvětlete a okomentujte psychologický princip pro vzdělávání: „Emoční pohoda má vliv na úspěšnost vzdělávání, na učení a vývoj“.

   Ve vztahu k praxi: Navrhněte, jaké postupy byste volili pro podporu wellbeingu a vysvětlete jejich souvislost s inkluzivním a trauma informovaným přístupem ve škole.

9. **Učitelská profese jako soubor profesních kompetencí**. Představte názory na učitelovy kompetence, které tvoří základ pro výkon jeho profese. Charakterizujte soubor pedagogicko-psychologických a oborových kompetencí a osobnostních předpokladů učitele. Popište, co utváří učitelovo subjektivní pojetí výuky.

   Ve vztahu k praxi: Charakterizujte kompetenci, kterou jste si uvědomovali jako klíčovou ve výchovných situacích, které jste museli s žákovskými kolektivy řešit v rámci praxe a vztáhněte ji ke Kompetenčnímu rámci absolventa a absolventky učitelství.

10. **Učitelská profese v pracovněprávních a organizačních souvislostech.** Uveďte práva a povinnosti učitele ve vztahu k zaměstnavateli, k vedení školy, k zákonným zástupcům žáků. Odpovědnost učitele za žáka během vyučování. Uvedení učitele do pracovního poměru, uvádějící učitel, mentoring ve škole a začínající učitel.

    Ve vztahu k praxi: Popište, jak jste v rámci souvislé praxe řešili pravidla spolupráce a bezpečného chování s žáky ve třídě. Uveďte svou představu o svých prvních krocích po nástupu do profese učitele.

11. **Učitel a jeho spolupráce s pracovníky poskytujícími poradenské služby ve škole.** Popište inkluzívní (společné) vzdělávání a související nároky na učitelovu práci s heterogenním třídním kolektivem. Uveďte a charakterizujte, jaké pozice a profese se nacházejí ve školním poradenském pracovišti a jaké jsou oblasti jejich spolupráce s učitelem.

    Ve vztahu k praxi: Popište svou zkušenost s výchovným poradcem nebo školním metodikem prevence, případně vyhledejte na webových stránkách školy, na které jste byli na praxi, informace o obsahu činností učitelů na těchto pozicích.

12. **Učitel a rodiče**. Uveďte, jaké jsou možné formy spolupráce školy a třídního učitele s rodiči, jak komunikovat s rodiči problémy a edukační potřeby jejich dětí. Jaké zásady partnerské komunikace uplatňovat při jednání s rodiči, které mají různé pohledy na edukaci svých dětí.

    Ve vztahu k praxi: Uveďte návrh optimálního způsobu spolupráce s rodiči na střední škole.

13. **Činnosti třídního učitele**. Popište a vysvětlete možnosti utváření vhodného učebního prostředí ve vyučovacích hodinách. Popište a vysvětlete utváření klimatu školní třídy třídním učitelem na třídnických hodinách, adaptačních kurzech ad. Popište druhy administrativní činnosti třídního učitele (elektronická třídní kniha a další agenda).

    Ve vztahu k praxi: Popište, jak jste v rámci praxe podporovali (nebo jak učitel podporoval) utváření vhodného učebního prostředí. Uveďte příklady činností třídního učitele, které jste měli možnost pozorovat na praxi.

14. **Prospěch žáka a jeho diagnostické využití.** Vysvětlete, v čem spočívá diagnostický potenciál studijních výsledků – analýzy studijních výsledků žáka. Uveďte možné příčiny zhoršení prospěchu žáka, možné příčiny kolísání prospěchu – nerovnoměrných výkonů žáka, možné příčiny trvalého neprospěchu žáka. Uveďte, v čem spatřujete možné postupy poznávání studijních strategií žáků a význam využití tohoto diagnostického zjištění. Vysvětlete procesy hodnocení ve výuce, uveďte strategie, postupy a podmínky kvalitního formativního hodnocení. Využijte k tomu psychologický princip pro vzdělávání: „Jak formativní, tak sumativní hodnocení je důležité a užitečné, každé z nich ale vyžaduje odlišný přístup a interpretaci“.

    Ve vztahu k praxi: Ve vztahu k aprobačním předmětům navrhněte a okomentujte kritéria, která můžete aplikovat na hodnocení prospěchu žáka, zvažte přitom formativní i sumativní hodnocení.

15. **Diagnostika průběžných školních výkonů žáků.** Uveďte způsoby diagnostiky prekoncepcí a předchozích znalostí žáků ve výuce. Ústní zkoušky, písemné práce, pozorovací archy, portfolio jako diagnostický nástroj. Didaktické testy (normy, standardizace). Školní didaktické testy (výsledky a klasifikace). Neformální měření kompetencí. Posudky, klasifikace, vysvědčení.

    Ve vztahu k praxi: Ve vztahu k aprobačním předmětům navrhněte a okomentujte škálu možných hodnotících nástrojů pro klasifikaci žáků.

16. **Psychosociální klima školy a školní třídy.** Definujte pojem klima školy a školní třídy. Vysvětlete, proč je pro učitele klíčová znalost problematiky sociálních skupin, aplikujte obecné znalosti z této problematiky a z problematiky sociálních potřeb (např. prestiže a afiliace) na školní třídu. Uveďte, jaké má učitel k dispozici postupy k orientaci v rozdělení sociálních rolí (možnosti diagnostiky).

    Ve vztahu k praxi: Na základě své zkušenosti z praxe navrhněte možnosti ovlivňování třídního klimatu.

17. **Systém podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.** Vysvětlete koncept speciální potřeby, uveďte příklady žáků, kteří tuto kategorii naplňují. Popište legislativní zázemí vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a jeho formy (integrace individuální a skupinová, společné vzdělávání). Popište systém poradenských služeb ve školství, vysvětlete roli a náplň práce jednotlivých institucí (školská poradenská zařízení).

    Ve vztahu k praxi: Uveďte příklady činností, které vykonávají školská poradenská zařízení a popište, jak se vztahují k práci učitele.

18. **Práce s žákem se speciálními vzdělávacími potřebami.** Vysvětlete koncept podpůrných opatření v kontextu inkluzivního vzdělávání. Uveďte obecně kategorie postupů, které využíváme jako podpůrná opatření. Vysvětlete rozdělení podpůrných opatření do jednotlivých stupňů. Definujte roli asistenta pedagoga a popište náplň jeho práce. Uveďte zásady spolupráce mezi učitelem a asistentem pedagoga.

    Ve vztahu k praxi: Uveďte příklady úpravy obsahu, metod nebo organizace práce u žáka s vybraným typem speciální vzdělávací potřeby podle své aprobace.

19. **Nadaný žák.** Definujte pojem nadání, nadaný a mimořádně nadaný žák. Vysvětlete přístup k nadání v kontextu inkluzivního vzdělávání. Popište specifika myšlení a učení nadaných žáků. Vyjmenujte základní možnosti úprav metod, které využíváme ve vzdělávání nadaných žáků. Zmiňte organizace a instituce, které podporují práci s nadanými žáky. Vysvětlete, jaké možnosti má učitel při pedagogické diagnostice nadaného žáka. Shrňte možnosti práce se třídou, ve které je začleněn nadaný žák. Zaměřte se zejména na tyto oblasti podpory: organizace výuky, modifikace výukových metod a forem práce, práce s třídním kolektivem.

    Ve vztahu k praxi: Uveďte konkrétní příklady obohacování a akcelerace učiva ve vašem oboru.

20. **Žák se specifickou poruchou učení.** Definujte pojem specifická porucha učení.

Vyjmenujte a popište základní typy specifických poruch učení, uveďte základní symptomy. Uveďte vhodné přístupy a modifikace vzdělávacího procesu. Vysvětlete, jaké možnosti má učitel při pedagogické diagnostice žáka se specifickou poruchou učení.

Ve vztahu k praxi: Uveďte příklady symptomatiky specifických poruch učení u konkrétního žáka a vhodné vzdělávací postupy podle své aprobace.

21. **Žák s odlišným mateřským jazykem.** Charakterizujte žáka s odlišným mateřským jazykem. Uveďte základní úpravy ve vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem. Vysvětlete, jaké možnosti má učitel při pedagogické diagnostice žáka s odlišným mateřským jazykem. Shrňte možnosti práce se třídou, ve které je začleněn žák s odlišným mateřským jazykem. Zaměřte se zejména na tyto oblasti podpory organizace výuky, modifikace výukových metod a forem práce, práce s třídním kolektivem.

    Ve vztahu k praxi: Uveďte konkrétní příklady práce učitele s žákem s odlišným mateřským jazykem.

22. **Žák s postižením hybnosti, žák se zdravotním oslabením, chronickým onemocněním.** Definujte pojem postižení hybnosti, uveďte příklady chronických chorob a stavů, se kterými se můžete setkat u žáků středních škol. Popište základní úpravy a vhodné pomůcky pro vzdělávání těchto žáků. Vyjmenujte vhodná preventivní opatření pro podporu školní docházky žáků s chronickými onemocněními. Vysvětlete, jaké možnosti má učitel při pedagogické diagnostice žáka s postižením hybnosti, se zdravotním oslabením a chronickým onemocněním. Shrňte možnosti práce se třídou, ve které je začleněn žák s postižením hybnosti, se zdravotním oslabením, chronickým onemocněním. Zaměřte se zejména na tyto oblasti podpory: organizace výuky, modifikace výukových metod a forem práce, práce s třídním kolektivem.

    Ve vztahu k praxi: Popište, jak můžete využívat spolupráce s asistentem pedagoga u chronicky nemocných žáků.

23. **Žák se smyslovým postižením.** Uveďte základní příčiny a typy smyslových postižení a popište, jak zasahují do komunikace a vzdělávacího procesu. Uveďte zásady vzdělávání žáků se sluchovým postižením, uveďte zásady zrakové hygieny. Vysvětlete, jaké možnosti má učitel při pedagogické diagnostice žáka se smyslovým postižením. Shrňte možnosti práce se třídou, ve které je začleněn žák se smyslovým postižením. Zaměřte se zejména na tyto oblasti podpory: organizace výuky, modifikace výukových metod a forem práce, práce s třídním kolektivem.

    Ve vztahu k praxi: Uveďte příklady pomůcek pro vzdělávání žáků se zrakovým postižením, které by mohl žák potřebovat/využívat ve vašich předmětech.

24. **Žák s postižením intelektu.** Pojmenujte a popište jednotlivé stupně mentálního postižení (postižení intelektových funkcí). Popište, jaké jsou jejich vzdělávací limity. Vyjmenujte vhodné způsoby práce s těmito žáky. Vysvětlete, jaké možnosti má učitel při pedagogické diagnostice žáka s postižením intelektu. Shrňte možnosti práce se třídou, ve které je začleněn žák s postižením intelektu. Zaměřte se zejména na tyto oblasti podpory: organizace výuky, modifikace výukových metod a forem práce, práce s třídním kolektivem.

Ve vztahu k praxi: Jaké přístupy je vhodné používat při hodnocení žáka s mentálním postižením.

25. **Žák s poruchou autistického spektra**. Vymezte poruchy autistického spektra, s důrazem na vysokofunkční autismus a Aspergerův syndrom. Vyjmenujte vhodné způsoby práce s těmito žáky. Vysvětlete, jaké možnosti má učitel při pedagogické diagnostice žáka s poruchou autistického spektra. Shrňte možnosti práce se třídou, ve které je začleněn žák s poruchou autistického spektra. Zaměřte se zejména na tyto oblasti podpory: organizace výuky, modifikace výukových metod a forem práce, práce s třídním kolektivem.

    Ve vztahu k praxi: Vysvětlete postupy předcházení problémovému chování žáků s poruchou autistického spektra s využitím nástrojů metodického doporučení MŠMT (Krizový plán apod.)

26. **Rizikové chování ve třídě.** Vysvětlete pojmy rizikové chování, problémové chování a porucha chování. Uveďte příklady rizikových projevů, které jsou charakteristické pro dospívání. Definujte šikanu, jednotlivé fáze, popište strategie řešení, možnosti ochrany žáků a následné péče. Uveďte možnosti prevence rizikového chování a podpory duševního zdraví dospívajících.

    Ve vztahu k praxi: Popište Minimální preventivní program, navrhněte jeho důležité prvky.

Část III.

Kvalifikační práce

Čl. 5

Obsahové a formální požadavky

(1) Minimální a maximální rozsah diplomové práce (vlastní text práce bez obsahu, seznamu literatury a příloh) je stanoven na 65–95 normostran.

(2) Formální požadavky na úpravu práce jsou zveřejněny na stránkách katedry psychologie v sekci „Pro studenty“.

(3) Požadavky na úpravu citací a způsob uvedení bibliografických údajů stanovuje citační norma APA nebo ČSN ISO 690 v aktuální verzi. Zvolená citační norma musí být v celé práci používána jednotně.

(4) Využívání nástrojů umělé inteligence se řídí opatřením rektora R 640 v aktuálním znění.

(5) Kritéria hodnocení diplomové práce jsou uvedena v příloze č. 2 této směrnice.

Čl. 6

Obhajoba diplomové práce

(1) Obhajoba diplomové práce trvá 20 minut. Při organizaci a průběhu obhajoby se zohledňují potřeby studenta v souladu s příslušnými předpisy a schválenými úpravami podmínek studia

a SZZ. Průběh obhajoby:

a) Student komisi stručně (např. za pomoci prezentačních programů) představí cíl práce, strukturu práce, výsledky a přínos práce.

b) Komise se seznámí s posudky práce.

c) Student reaguje na případné připomínky a otázky uvedené v posudku.

d) Následuje diskuse k práci, členové komise pro SZZ mohou studentovi položit doplňující dotazy.

(2) Hodnocení práce zahrnuje hodnocení obsažené v posudcích i hodnocení obhajoby před komisí SZZ. Výkon je hodnocen jednou známkou, která je výsledkem hlasování členů komise. Každý přítomný člen komise je povinen hlasovat a má jeden hlas. Žádný člen komise nemá silnější hlas ani dodatečný rozhodující hlas pro případ rovnosti hlasů.

Část IV.

Organizační ustanovení

Čl. 7

Vyřizování žádostí studentů a rozdělení povinností

(1) Žádosti studentů týkající se SZZ a kvalifikačních prací administrativně zpracovává asistent/ka katedry. O žádostech rozhoduje vedoucí katedry, není-li nadřazeným předpisem stanoveno jinak.

(2) Vedoucí katedry může plněním jednotlivých úkolů vyplývajících z této směrnice a opatření děkana pověřit členy katedry.

Část V.

Závěrečná ustanovení

Čl. 8

Závaznost, aplikovatelnost a výklad směrnice

(1) Pravidla obsažená v této směrnici jsou závazná pro všechny, jichž se týkají, včetně vedoucí katedry. Změna v osobě vedoucí katedry nemá na platnost pravidel uvedených v této směrnici vliv.

(2) Změny pravidel lze činit pouze vydáním nové směrnice postupem podle čl. 25 opatření děkana č. 3/2026.

(3) V případě rozporu této směrnice s některým opatřením rektora, prorektora, děkana nebo proděkana, vnitřním předpisem JU nebo PF JU nebo právním předpisem se použije

příslušný nadřazený předpis.

(4) Výkladem směrnice je pověřen proděkan pro studium. Je-li to vhodné nebo nezbytné, vyžádá si před provedením výkladu stanovisko vedoucí katedry.

Čl. 9

Zrušující ustanovení

Zrušuje se směrnice Sekce pedagogických a psychologických programů č. 1/2025.

Čl. 10

Účinnost

Tato směrnice nabývá účinnosti 21.9. 2026

V Českých Budějovicích dne 18.9. 2026

Mgr. Zdeňka Bajgarová, Ph.D., v. r.

vedoucí katedry psychologie

Příloha č. 1

Pokyny ke zpracování analýzy pedagogické situace

Vyberte si konkrétní pedagogickou situaci, kterou jste zažili v rámci své praxe v roli účastníka nebo pozorovatele. Podle následujících pokynů situaci popište, proveďte sebereflexi vzhledem k situaci, interpretujte situaci, formulujte otázku, kterou budete řešit, a na základě odborné literatury zpracujte východiska pro řešení situace. Následně navrhněte adekvátní řešení a proveďte výstupní reflexi svého zpracování analýzy. Při odkazování na použité zdroje (literaturu) a tvorbě seznamu použitých zdrojů dodržujte citační normy (viz níže).

I. část: Popis stavu výchozí situace (900–1800 znaků vč. mezer)

- Popište účastníky pedagogické situace (počet, věk, učitelé, žáci, rodiče, další účastníci).
- Popište, v jakém prostředí se situace odehrála.
- Popište vznik, průběh, stávající stav, případně řešení situace samotnými účastníky.
- Popište verbální i neverbální komunikaci jednotlivých účastníků situace.
- Při popisu situace se zaměřte na popis pozorovaného chování (bez interpretace).

II. část: Vstupní sebereflexe vzhledem k situaci (900–1800 znaků vč. mezer)

- Vytvořte si obraz této situace v hlavě a na chvíli jej podržte. Sledujte jako pozorovatel, co se ve Vás děje. Poté zodpovězte následující otázky:
- Jaké Vám proběhly hlavou myšlenky, fantazie, představy, nápady k prvoplánovým reakcím?
- Jak jste situaci prožíval/a? Jaké byly Vaše emoce, pocity, tělesné vnímání?
- Co Vám situace připomněla z Vašeho osobního života?
- Čeho osobního se prožitá situace ve Vás dotkla?
- Čeho jste se při prožívání situace obával/a?
- Co se Vám v dané situaci zdálo jasné a co nejasné?

III. část: Interpretace situace (1800–2700 znaků vč. mezer)

- Interpretujte řešenou situaci. Zaměřte se na bližší dešifrování výchovné situace. Zodpovězte následující otázky:
- O co se v situaci vlastně jednalo?
- V jakém kontextu situace vznikla?
- Čím bylo chování účastníků (moje chování, jestliže jsem se situace aktivně účastnil/a) v této situaci ovlivněno?
- O jakou třídu se jednalo?
- Kteří žáci se v dané situaci angažovali a jak?

Dále se pokuste odhalit příčiny vzniku reflektované situace a volby způsobu jejího řešení. Zodpovězte následující otázky:

- Proč k této situaci vlastně došlo? Kdo ji vyvolal?
- O co jsem se při řešení situace opíral (o co se opíral řešitel situace)?

IV. část: Formulace otázky, která vystihuje řešenou situaci (100–200 znaků vč. mezer)

- Na základě zpracování předchozích částí formulujte otázku, na kterou budete hledat odpověď při zpracování teoretických východisek a při návrhu řešení analyzované pedagogické situace.

V. část: Zpracování teoretických východisek pro řešení situace (2700–3600 znaků vč. mezer)

- Zmapujte teoretická východiska pro řešení dané situace.
- Najděte a použijte takové teoretické zdroje, myšlenky, teorie, modely, které Vám umožní situaci hlouběji popsat a porozumět jí ve všech možných podstatných aspektech.
- Použijte alespoň 5 publikací (minimálně od 3 různých autorů), vycházejte z odborných článků a monografií. Nepoužívejte pouze učebnice a lexikony. Internetové zdroje používejte obezřetně, pouze jsou-li to odborné autorské texty. Dodržujte citační normu ISO 690 nebo APA.

VI. část: Návrh řešení na základě analýzy předchozích částí (1800–3600 znaků vč. mezer)

- Popište navržené řešení situace (jedno, případně více) v návaznosti na teoretická východiska.
- Využijte vlastní kreativitu. Nepřejímejte slepě modely řešení odjinud. Najděte adekvátní a jedinečné řešení vzhledem k významu situace, k osobnosti žáka a k Vašemu postoji k situaci.

VII. část: Výstupní reflexe (900–1800 znaků vč. mezer)

- Podívejte se zpět na průběh zpracovávání analýzy pedagogické situace, na své řešení situace, popř. i na řešení situace v praxi, bylo-li realizováno, a zhodnoťte tento proces.
- Zodpovězte následující otázky:
- Jak se mi podařilo zpracovat analýzu pedagogické situace?
- Jak probíhalo zpracování analýzy pedagogické situace?
- S kým jsem možnosti řešení situace konzultoval/a?
- S jakými obtížemi jsem se při řešení situace setkal/a?
- Jak jsem s řešením situace nakonec spokojen/a?

VIII. část: Seznam použitých zdrojů

- Uveďte seznam všech použitých zdrojů. Dodržujte citační normu ISO 690 nebo APA 7.

Vybírat lze pouze situace, které jste zažili v rámci průběžné, souvislé nebo asistentské praxe v navazujícím magisterském studiu.

Pokyny k úpravě analýzy pedagogické situace

Analýza musí obsahovat titulní stranu a stranu s prohlášením o samostatném zpracování

analýzy a se souhlasem s použitím obhájené analýzy pro účely výuky na Sekci pedagogických a psychologických programů.

Kritéria pro písemné hodnocení analýzy pedagogické situace

Celkem může student získat 50 bodů. U každé části je uveden max. možný počet bodů, které může student získat, a hodnotící škály.

I. část: Popis stavu výchozí situace (max. 5 bodů)

- přesný a srozumitelný popis situace zahrnující všechny informace potřebné ke zpracování problému (5 bodů) – nepřesný a nesrozumitelný popis situace s nedostatečnými informacemi vzhledem ke zpracování problému (0 bodů);

II. část: Vstupní sebereflexe vzhledem k situaci (max. 5 bodů)

- komplexní reflexe situace (5 bodů) - povrchní reflexe situace (0 bodů)

III. část: Interpretace situace (max. 10 bodů)

- výstižná a srozumitelná interpretace pedagogické situace (10 bodů) – nevýstižná a nesrozumitelná interpretace pedagogické situace (0 bodů);

IV. část: Formulace otázky, která vystihuje řešenou situaci (max. 3 body)

- přesná a výstižná formulace řešené otázky (3 body) – nepřesná a nevýstižná formulace otázky (0 bodů);

V. část: Zpracování teoretických východisek pro řešení situace (max. 10 bodů)

- adekvátní použité zdroje (5 bodů) – neadekvátní použité zdroje (0 bodů),
- terminologicky přesné zpracování textu (5 bodů) – terminologicky nepřesné zpracování textu (0 bodů);

VI. část: Návrh řešení na základě analýzy předchozích částí (max. 10 bodů)

- návrh řešení je proveden na základě zpracovaných teoretických východisek problému (5 bodů) – návrh řešení není proveden na základě zpracovaných teoretických východisek problému (0 bodů),
- zdůvodněné řešení problému (5 bodů) – nezdůvodněné řešení problému (0 bodů);

VII. část: Výstupní reflexe (max. 3 body)

- komplexní reflexe (3 body) – povrchní reflexe (0 bodů);

VIII. část: Seznam použitých zdrojů (max. 2 body)

- korektně uvedený seznam všech použitých zdrojů (2 body) – nekorektně uvedený seznam všech použitých zdrojů (0 bodů);

Jazyková úroveň práce

- analýza neobsahuje gramatické chyby a odpovídá úrovni odborného stylu (2 body) – analýza obsahuje gramatické chyby a neodpovídá úrovni odborného stylu (0 bodů).

Celkové hodnocení:

Hodnocené oblasti	**Počet bodů**
Vyhovující zpracování	50–26
Nevyhovující zpracování	25 a méně[1]
Minimální počet bodů v jednotlivých částech:	Nadpoloviční počet bodů z maximálního počtu bodů, které lze v dané části získat[2]

[1] Student se může zúčastnit obhajoby zpracované analýzy pedagogické situace, i když získal 25 a méně bodů. Komise zhodnotí jeho dovednost reagovat na připomínky uvedené v písemném hodnocení a zodpovědět doplňující dotazy.

[2] Student se může zúčastnit obhajoby zpracované analýzy pedagogické situace, i když nezískal minimální počet bodů v jednotlivých částech. Komise zhodnotí jeho dovednost reagovat na připomínky uvedené v písemném hodnocení a zodpovědět doplňující dotazy.

Příloha č. 2

Kritéria hodnocení diplomové práce

Pozn.: Kritéria se hodnotí na čtyřstupňových škálách, jejichž krajní polohy jsou uvedeny u každého kritéria.

Obsahová úroveň práce

- formulace cílů: *cíle jsou jasně formulovány – cíle nejsou korektně formulovány*
- struktura práce odpovídá cílům: *zcela odpovídá – neodpovídá*
- jednotlivé části práce: *jsou pro celek podstatné – nejsou podstatné*
- teoretická a empirická část práce jsou: *provázané – neprovázané*
- naplnění cílů práce: *cíle práce naplněny – nenaplněny*

Způsob zpracování

- zvolené metodologické řešení: *odpovídá cílům práce – neodpovídá cílům práce*
- adekvátní použití výzkumných metod, metodických postupů: *zcela adekvátní – neadekvátní*
- způsob prezentace problému/tématu: *přiměřený a jasný – neodpovídá typu práce, není srozumitelný*
- úroveň interpretace a diskuze k řešenému problému: *dostatečná – nedostatečná*
- propracovanost práce: *práce je ve všech svých částech přiměřeně propracovaná – některé části práce nejsou dostatečně dopracované, dokončené*

Práce se zdroji

- práce s odbornou literaturou: *výborná – nedostatečná (neodpovídající)*
- aktuálnost použitých zdrojů: *zdroje jsou aktuální – zdroje nejsou aktuální*
- zahraniční zdroje: *práce obsahuje relevantní zahraniční zdroje – práce neobsahuje zahraniční zdroje*
- relevance a validita zdrojů: *relevantní – nerelevantní*
- citační norma: *zcela dodržena – nedodržena*

Jazyková úroveň práce:

- stylistická vyspělost: *odpovídá úrovni odborného stylu – neodpovídá požadované úrovni*
- gramatická úroveň: *neobsahuje gramatické chyby – obsahuje velké množství gramatických chyb*
- odborný jazyk: *používá výborně – nepoužívá*

Formální úroveň práce:

- rozsah práce: *odpovídá – neodpovídá stanoveným požadavkům*
- práce obsahuje požadované náležitosti: *obsahuje – neobsahuje*
- grafická úroveň práce: *vyhovující – nevyhovující*
- struktura a členění práce: *vyhovující – nevyhovující*